

TÁRSADALMI ELLENŐRZŐ TÁJÉKOZTATÓ TÁRSULÁS

HÍRLAP

A TÁRSADALMI ELLENŐRZŐ TÁJÉKOZTATÓ TÁRSULÁS
INGYENES KIADVÁNYA. MEGJELNIK BÁTASZÉK, BÁTAAAPÁTI, CIKÓ,
FEKED, MÓRÁGY, MÖCSÉNY, ÓFALU, VÉMÉND TELEPÜLÉSEKEN

XII. ÉVFOLYAM 1. szám
2021. február

Köveket mozgat a TETT-esek összefogása

VÉMÉND Az útikalauzok által rendszeresen megemlített látványosnak, nevezetességnek számít Véménden a Dobó Katalin utca végénél található Ötvályú-forrás.

Nevét az egykoron az állatok itatását segítő, egymás mellé helyezett öt vályú után kapta. Hosszú ideig hanyatott sorsa volt, kikezdte az idő vasfoga, állaga leromlott. Tavaly év vége óta viszont rendbehozott állapotban, természetéből kialakított forrásházzal, vasbeton elemekből álló vályúrendszerrel és padokkal ellátott, fedett kiülővel várja a látogatókat. A felújítás Leader támogatásból valósult meg, ám a forrás egyúttal a TETT-települések megyehatáron átnyúló együttműködését is szimbolizálja. Ugyanis a terméskövek – mint azt Szalonna Zoltán polgármester Véménd honlapján köszönetét kifejezve megírta – az Rhk Kft. bátaapáti telephelyéről érkeztek.

A véméndi Szivárvány Óvoda – Regenbogen Kindergarten kis ovisai papírhajókat úsztatnak a forrás vizén
Fotó: Schipp Bálint

Online sajtótájékoztatót tartott az OAH

BÁTAAAPÁTI A pandémiára való tekintettel az Országos Atomenergia Hivatal (OAH) elektronikus közmeghallgatást tartott a „Bátaapáti Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló (NRHT) üzemeltetési engedély iránti kérelme” tárgyú hatósági eljárásban.

Az üzemeltetési engedély módosítását azért kérelmezte a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK Kft.), hogy a püspökszilágyi Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tárolóban tervezett biztonságnövelő program során visszatermelt intézményi eredetű radioaktív hulladékok egy részét átszállíthassa és véglegesen elhelyezhesse az NRHT-ban.

A közmeghallgatásról szóló felhívást, valamint az RHK Kft. és az OAH által készített közérthető összefoglalókat a Hatóság, a Társaság és Bátaapáti település honlapján is nyilvánosságra hozták. A véleményezési, kérdezési periódus 2021. január 20-tól 2021. január 26. éjfélig tartott. Az ez idő alatt jelzett észrevételeket, véleményeket, hozzászólásokat és kérdéseket az OAH gyűjtötte össze, amelyekből összesen kettő érkezett – mindegyik az RHK Kft.-t érintő témában. A válaszait a Társaság összeállította és a Hatóság számára megküldte, aki így elkészítette az elektronikus közmeghallgatás feljegyzését. A feljegyzés a közérthető összefoglalókkal együtt 2021. június 21-ig elérhető mind az OAH (www.oah.hu), mind az RHK Kft. honlapján (www.rhk.hu) a hírek között.

Az átszállítás tervével kapcsolatban az RHK Kft. hangsúlyozta, hogy a lakosság tájékoztatásának és az átláthatóságnak kiemelt szerepe van, így már 2018 januárjában megkezdte az információk átadását, elsőként az NRHT térségében működő Társadalmi Ellenőrző Tájékoztató Társulásnak, akik a lakossággal való kapcsolattartásban segítik

A bátaapáti telephely felszíni épülete

a Társaságot. A későbbiekben a Társulást szintén több alkalommal tájékoztatták a fejleményekről (negyedéves tájékoztatók, előadások keretén belül), de a lakossághoz közvetlenül is eljutottak az információk közmeghallgatások, videó felvételek, szórólapok, újságcikkek révén.

Hiányoznak a közösségi élmények

BÁTASZÉK Alkalmazkodtak a helyiek a vírus okozta helyzethez, általánosságban elmondható, betartják az emberek az előírásokat, szájmascskát a legtöbben nemcsak az üzletekben használnak, hanem az utcán is, noha Bátaszéken ez a közterületeken nem kötelező, mondta dr. Bozsolik Róbert polgármester.

Sajnos több koros, köztisztviselőben álló személyt is elveszített a város közössége, akik a koronavírus miatt haltak meg. Mindez megviseli az embereket, akárcsak a régóta tartó bezártság.

A város működése zökkenőmentesen zajlik, de alkalmazkodni kell a vírus okozta feladatokhoz. Sajnos a rendezvényeket sorra le kellett fűjni. Dr. Bozsolik Róbert elmondta, az egészségügyi helyzet miatt a nagyobb beruházások tavaly elmaradtak, inkább tartalékokat képeztek arra, hogy kezelni tudják a helyzetet. Idén szintén nem gondolkodnak nagyobb fejlesztéseken, egyelőre azt sem tudják, mennyi bevételre számíthatnak, hiszen a helyi iparüzési adót a felére csökkentették, ami százmilliósi bevételkiesést jelent a városnak.

A polgármester elmondta azt is, összességében több állami támogatást kapnak, de a szociális támogatás összege csökkent, tavaly közel 20 millió forint volt, idén 7,7 millióra számíthatnak. Úgy kalkulálnak, talán az év második felében már megtartják a rendezvényeket, így szeptemberben a bornapokat, novemberben pedig a gasztronómiai estet. Sajnos az újratervés lesz jellemző az idei évre is, tette hozzá a polgármester.

Mauthner Ilona

A megyében a bentlakásos szociális otthonokat, idős otthonokat tekintve elsőként Bátaszéken, a Szivárvány Idősek Otthonában zajlott le az oltás.

A felvételen dr. Szücs Mária, a megyei kórház orvos igazgatója, egyúttal az oltópont vezetője, dr. Horváth Kálmán kormány megbízott és dr. Kajos Nikolett, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Tolna Megyei Kirendeltségének igazgatója látható a bátaszéki intézmény előtt
Fotó: Makovics Kornél

A polgármester változtatna a támogatási rendszeren

Híd a Hutai-patak fölött. Megtörtént a mélyítés
Fotó: Máté Réka

BÁTAAPÁTI Több beruházás is megvalósult az elmúlt évben Bátapátiban. Ezekről adott áttekintést Krachun Szilárd polgármester, aki elmondta, hogy minden esetben TETT-es támogatás biztosította a fedezetet.

Híd ível át a település központját átszelő Hutai-patak felett. A híd alatti szakaszon betonlapok borítják a partoldalt. Ezen a részen az úgynevezett talpszelvény a korábbihoz képest hetven centiméterrel lejjebb került. Ezzel a mélyítő munkával remélhetőleg sikerül elejét venni a patak kiáradásának és az ebből származó károknak.

A művelődési ház kívül-belül megszépült, a korábbi, közel negyven éves, elhasználódott és korszerűtlen bútorzat helyett a látogatókat új székek és asztalok várják. Kazáncsere, valamint a konyha korszerűsítése is mutatja a kedvező változást.

A Teleház belső tere átalakult, erre a változtatásra azért volt szükség, mert várhatóan tavasszal itt kap helyet a jelenleg a Petőfi utcai épületben található könyvtár.

Az önkormányzat napelemekkel és hőszivattyús rendszerrel látta el a bérlakásait. Krachun Szilárd megjegyezte, hogy ezekkel a megoldásokkal kiváltható lesz az energia költség.

A tavalyelőtt átadott Apponyi-kilátóhoz vezető, hosszú szakaszt a kirándulóknak immár nem földesúton kell megtenniük. A helyszínre tavaly óta szilárd burkolatú úton lehet feljutni.

Mindent összeadva, a beruházások, felújítások és egyéb munkák közel százmillió forintba kerültek. Az összeg tetemes, a fejlesztés – és fejlődés – eredményei szó szerint tetten érhetőek, a polgármester öröme mégsem felhőtlen. Ugyanis akkor lenne igazán elégedett, ha a TETT-es források a lakosság életminőségét is javítanák. A polgármester továbbra is jelentős gondnak tekinti, hogy azok az emberek, akik annak idején a radioaktív hulladék-tároló Bátapáti kerülete mellett döntöttek, a támogatásokból nem részesülhetnek közvetlenül, legyen szó például lakáskorszerűsítésről, életminőség javításról, avagy szociális ellátásokról.

Takarékos lesz az intézmény

CIKÓ Átfogó felújítás zajlik a cikói művelődési házban. Mint azt Molnár Józsefné polgármester elmondta, a település központjában található létesítmény tetőszerkezetét és vizesblokkját – támogatásból pénz helyett – már tavaly ősszel sikerült rendbe hozni.

A renoválás gyakorlatilag azonnal folytatódott, immár egy megnyert TOP-os energetikai pályázatnak köszönhetően.

Az épület tetejére napelemek kerültek, a hermetikusan záró ablakoknak és a fűdémzsigelésnek köszönhetően az új fűtési rendszer adta hőmennyiség szó szerint házon belül marad. A világítást is a napelemrendszer biztosítja. A falak festése ugyancsak megtörtént, a mozgásukban akadályozottakat számukra kialakított bejárat, valamint mosdó várja, ráadásként pedig a színházterem új padlóburkolatot kap.

Mindent összegezve, a művelődési ház a várhatóan február végén zárul, mintegy ötvenmillió forintba kerülő kivitelezés eredményeképpen nemcsak új külsővel és belsővel fogadja a látogatókat, de emellett valóban takarékosan működő intézménnyé is válik.

A település temetőjében, a ravatalozó közelében a tavalyi év végén elkészült az új mosdó is. A nőket, illetve férfiakat külön-külön helyiségekben fogadó, rendezett környezettel rendelkező, mintegy ötmillió forintba kerülő építmény a Magyar Falu Programnak, valamint TETT-es támogatásnak köszönhetően valósult meg.

Molnár Józsefné a cikói művelődési ház előtt
Fotó: Máté Réka

Látványos szakaszába érkezett az új blokkok előkészítése

Süli János, a Paks Atomerőmű bővítéséért felelős miniszter

PAKS Épül a leendő blokkok területének közvetlen szomszédságában az Erőmű-beruházási Központ, az Országos Atomenergia Hivatal asztalán van a létesítési engedély iránti kérelem, idén már a kiviteli tervezéssel foglalkozik a műszaki gárda és elkezdődnek a talajelőkészítő munkálatok a Paks II. projektben. Az új atomerőművi blokkok építésével kapcsolatos eredményeket és feladatokat Süli János miniszter összegezte.

Az elmúlt év évben számos fontos lépés történt a két új blokk előkészítésében és a kerítésen kívüli feladatok terén is. A nukleáris létesítési engedély iránti kérelem benyújtása és a villamos létesítési engedély megszerzése mellett a felvonulási területen is látványos az előrehaladás: számos építmény megkapta már az Országos Atomenergia Hivatal építési engedélyét. Az új atomerőművi blokkok helyszínének közvetlen szomszédságában folynak az Erőmű-beruházási Központ kivitelezési munkálatai. A Paks II. műszaki személyzetének elhelyezésére szolgáló korszerű irodaház konténerekből épül. A mintegy 260 konténer javarésze már megérkezett. A komplexumot a tervek szerint még 2021-ben birtokba veszi a Paks II. Zrt. – Minden okunk megvan arra, hogy elégedettek legyünk, hiszen a járvány ellenére jó ütemben halad a Paks II. projekt – összegezte a két új blokk létesítéséért felelős miniszter. Süli János azt mondta, az elmúlt év végi találkozon egyetértettek Alekszej Lihacsóval, a Roszatom vezérigazgatójával abban, hogy a munka ütemterv szerint halad.

Süli János szerint kihívásokkal teli, mozgalmas évek ígérkeznek az idei esztendő. A felvonulási területen folyamatos az épületek kivitelezése. Elkezdődik az atomerőmű kiviteli

tervezésének előkészítése is. – Az orosz féllel közösen dolgozunk a munkagödörre, a részfalra és a talajszilárdításra vonatkozó kérelmek dokumentációján – mondta a miniszter. Hozzátette: annak, hogy a telephelyen már van egy üzemelő atomerőmű, számos hozadéka van, hiszen rendelkezésre áll a szükséges infrastruktúra és temérdek tapasztalat. Am ugyanebből kifolyólag specialitása az építkezésnek, hogy a Duna és a működő atomerőmű mellett épülnek meg az új blokkok. A munkák során figyelembe kell venni a terület hidrológiai, geotechnikai tulajdonságait és az épület nagyságából adódóan is szükség van bizonyos előkészületekre. A munkagödörből, amely az 5. és 6. blokk nukleáris szigete alatt 23 méter mély lesz, mintegy 8 millió köbméter földet kell kitermelni. Meg kell építeni egy résfalat annak érdekében, hogy a talajvíz csak kontrolláltan és minimális mértékben juthasson be a munkagödörbe és megakadályozza, hogy lecsökkenjen a talajvíz szintje, ami az üzemelő négy blokk miatt kiemelten fontos.

– Egy 1 méter széles, az 5-6. blokkokat téglalapszerűen körbeölelő föld alatti betonfalat kell elképzelni, ami 32 méter mély és 2,5 km hosszú lesz. Emellett talajszilárdítást is végzünk, mert egyrészt az építmények rendkívül nagy tömegűek lesznek, azok tervezett süllyedését kordában kell tartani, másrészt a talaj folyósodásra hajlamos, amit meg kell akadályozni. Ennek érdekében a talajt 10-12 méter vastagságban átbetonozzuk

– részletezte a miniszter. Süli János kiemelte, hogy mindez alapos tervezést kíván és igen komoly műszaki feladat. Hozzátette: mivel Oroszországon kívül is folyamatosan épülnek VVER-1200 blokkok, egyre nagyobb a kivitelezés terén a tapasztalata a Roszatomnak.

A miniszter hozzátette: a beruházás megvalósításához közvetlenül szükséges infrastruktúra és a szolgáltatások fejlesztése terén is jelentős lépések történtek. Ezek abból a szempontból is fontosak, hogy a térséget bevonják a beruházás megvalósításába, élénkítve a régió gazdaságát. – A Mezőfalva-Paks vasútvonal szükséges fejlesztése mellett a környékbeli utak felújítása is folyamatos. Elkészült a Paks-Németkér, a Győrköny-Pusztahencse út (beleértve a településeken belüli szakaszokat is), folyik a nagydorogi, illetve a Dunaszentgyörgy-Fadd-Gerjen út felújítása, két információs iroda nyílt a vállalkozók és a Paksra érkezők tájékoztatása érdekében, egyebek mellett elkészült Pakson a Liget-lakópark. A projektbe bekapcsolódó cégek igényeinek kiszolgálására egy irodaház épül a 6-os főút mellett Paks közelében – összegezte Süli János. Elmondta, hogy még 2021-ben elkezdődik egy 300 fős szálláshely építése a 6-os út atomerőmű felőli oldalán. A szemközti oldalon pedig 45 hektáros területet biztosítanak a dolgozók elhelyezésére, ahonnan gyalogosan is könnyen elérjük majd az építési területet.

Szerkezetkész az Erőmű-beruházási Központ

Új rendészeti vezető az RHK Kft.-nél

A Fegyveres Biztonsági Őrségek X. Országos Szakmai Csapatversenyén elért 1. helyezés. A képen a kupát tartva Kaszás Sándor, guggolva balról az első Ferenczi Sándor

BÁTAAPÁTI-PAKS A fizikai védelemért felelős Rendészeti Önálló Osztály feladatairól, jogszabályban foglalt kötelezettségeiről ki is tudna jobban számot adni, mint a 2002-ben – az akkor még RHK Kht.-hoz – érkezett Kaszás Sándor, aki megtervezte, megszervezte és kialakította a rendészeti feladatokat a Társaságnál, szem előtt tartva mind a biztonságot, mind pedig a cég, és tágabb értelemben az ország érdekeit.

Tizennyolc év elteltével, 2020. december 31-én egy korszak lezárult, ugyanis ezen a napon vonult nyugdíjba a feladatait Pakson teljesítő Kaszás Sándor. Ennek okán kérdeztük a Társaságnál eltöltött évekről és utódjának üzent gondolatairól.

– Hogyan indult karrierje az RHK Kft.-nél?

– Korábbi feladataim ellátása során szereztem ismereteket arról, hogy az RHK Kft. vette át a radioaktív hulladékok kezelésének és tárolásának országos feladatát, hogy jelentős fejlesztések indulnak meg, továbbá, hogy szükség lesz ezen feladatok rendészeti, védelmi területének kialakítására – mondta Kaszás Sándor. – A Társaság akkori vezetőjének kérésére döntöttem úgy, hogy vállalom az RHK Kft. rendészeti, védelmi feladatainak elvégzését, a rendészet szervezésének kialakítását.

– Hogyan emlékszik vissza a Társaságnál eltöltött első időszakra?

– Legelőször a KKÁT fizikai védelmének átvétele, a szükséges okmányok, szabályzatok kidolgozása és engedélyeztetése, a fegyveres biztonsági őrség felállításához szükséges személyi állomány kiválasztása és felvétele, kiképzése, a fegyverzet, felszerelés beszerzése voltak a meghatározó feladatok. Kialakításra kerültek a KKÁT fizikai védelmi biztonságtechnikai rendszerei, engedélyezésre kerültek a védelmi okmányok és szabályzatok és 2004-ben megalakult a KKÁT fegyveres biztonsági őrsége. Ebben az időszakban vettük használatba a Beléptető Operatív és Irányító Épületet (BOIÉ), kialakításra került a beléptető rendszer és a közbiztonsági engedélyezés. A védelmi okmányok a minősített adatkezelés szabályai szerint kerültek engedélyezésre, ezért ki kellett alakítani a minősített adatkezelés rendjét és feltételeit is. Megindult a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló (NRHT) létesítése, ennek keretében a fizikai védelmi rendszer tervezése és kialakítása, és a fegyveres biztonsági őrség felállításának szervezése. Emellett az Országos Atomenergia Hivatal által előkészítésre került az atomenergiairól szóló 1996. évi CXVI. törvény végrehajtási rendeletének – a későbbi 190/2011. (IX.19) Korm. rendelet – kidolgozása. Ennek jogszabály előkészítési munkáiban volt szerencsém részt venni.

– És hogyan az utolsó évekre?

– Az utolsó évek kihívásai között szerepelt a 2017-ben lejárt fizikai védelmi engedélyk és tervek megújítása és engedélyeztetése, ennek keretében már az úgynevezett programozható rendszerek védelmi

terveinek kidolgozásában, védelmi felelősként vettem részt. Ezen évek számomra igen örömteli eseményei voltak a fegyveres biztonsági őreink országos elismertséget hozó versenyeredményei. Végül 2020-ban döntöttem arról, hogy a vezetői munkakört és a feladatok végrehajtását a kijelölt utódomnak átadom, és végleg nyugállományba vonulok.

– Mit üzenne utóvalónak utódjának?

– Az elköszönő körlevelemben azt írtam kollégáimnak, hogy 2002. február elsején kezdtem dolgozni rendészetvezető beosztásban és a Rendészeti Önálló Osztály vezetőjeként távozom. Így egyetlen mondatban sűrítendő az a tizennyolc év, amely számomra egy örömmel és lelkesedéssel végzett munkát, sok-sok kihívást és sikereket, feledhetetlen munkatársakat hozott. Utódom az NRHT FBŐ korábbi őrségparancsnoka lett, aki kellően felkészült a feladatra. Kívánom, hogy feladatait a Rendészeti Önálló Osztály munkatársaival, eddigi tapasztalatai alapján továbbra is sikeresen végezze. Mindig tartsa szem előtt, hogy a rendészeti feladatok a Társaság minden területét és dolgozóit érintik, a legjobb eredmények a sikeres együttműködéssel érhetők el.

Ferenczi Sándornak az új év új kihívást is hozott, és a Bataapátiban végzett munka után immár paksi kirendeltségen látja el felelősségteljesen kötelezettségeit.

– Milyen érzés, hogy Ön vihete tovább ezeket a feladatokat, Önt választották ki a Rendészeti Önálló Osztály vezetésére?

– Először is köszönöm a jókívánságokat – válaszolt Ferenczi Sándor. – Tiszta szívemből kívánom elődömnök, hogy úgy teljenek a nyugdíjas éveim, ahogyan tervezte, és hosszú-hosszú ideig élvezze a jól megérdemelt pihenést. Megtisztelő feladat és egyben óriási felelősség a Rendészeti Önálló Osztály vezetése. Ezért köszönöm a belém vetett bizalmat, minden erőmmel és tudásommal azon leszek, hogy a rám bízott feladatokat ellássam, valamint mindent megteszek annak érdekében, hogy a rendészeti szervezet a továbbiakban hasonlóan magas színvonalon teljesítse feladatát, mint ahogy tette azt az elmúlt években is.

– Eddig mely feladatok tartoztak az Ön hatáskörébe?

– Alapvetően a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló fegyveres biztonsági őrségét irányítottam őrségparancsnokként. Ehhez kapcsolódóan, mint a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló fizikai védelméért felelős személynek, feladatom volt a létesítmény védelmének megszervezése, irányítása. Természetesen emellett minden, a fizikai védelemmel, a fegyveres biztonsági őrséggel, valamint a személy és vagyonőrökkel kapcsolatos munkák végrehajtása is a feladataim közé tartozott. Továbbá tagja voltam a létesítmény Baleset Elhárítási Szervezetének.

– Tervez e változásokat, fejlesztéseket a rendészet életében?

– Úgy gondolom, hogy az RHK Kft. rendészeti szervezete nagyon jól működik, ezért jelentős változtatásokat nem tervezek. A fejlesztések eddig is folyamatosan zajlottak, és jelenleg is tervben vannak olyan módosítások, melyek biztosítják létesítményeink magas szintű védelmét.

– Mit tud vagy szeretne ígérni beosztottjainak a következő évekre?

– Kollégáimnak bizonyítani szeretek és nem ígérni. Inkább kérésem lenne hozzájuk, mindenben segítsék egymást és a cég dolgozóit, és továbbra is bizalommal forduljanak vezetőikhez.

Kaszás Sándornak kívánunk egészséget és szeretetet, hogy családja körében még sokáig élvezhesse a nyugdíjas évek adta lehetőségeket, Ferenczi Sándornak pedig sok sikert és kitartást az előtte álló kihívásokhoz!

A lánglovagok éltető vizet hoznak

Kleisz Jakab a veterán, ám ma is megbízhatóan működő Magirus Deutz előtt
Fotó: Wildanger Attila

ÓFALU A városi embernek természetes, hogy lakásában megnyitja a csapot és az ivóvíz folyik, gyakorlatilag tetszőleges ideig – azaz, amíg valaki a csapot el nem zárja.

Egy olyan kistelepülésen, mint Ófalu, ez nem egészen így működik. A község vizét egyetlen, fűrt kút szolgálja, s ha ez a forráshely valami oknál fogva erőteljesen apadni kezd – amiképpen az meg is történt –, akkor máshonnan kell beszerezni az utánpótlást. Ezt a feladatot az Ófalui Német Nemzetiségi Önkéntes Közhasznú Tűzoltó Egyesület vállalta.

– Mivel rendelkezünk technikai háttérrel, felajánlottuk segítségünket – mondta el Schmieder Ádám, az egyesület elnöke. **– Azaz, addig szállítjuk a vizet Ófaluba, míg meg nem épül az új kút. Tesszük ezt az a gépjárműnkkel, melynek tartálya kétezzer-ötszáz litert képes befogadni.**

A Magirus Deutz 150-FL típusú gépjárműfecskendő – hogy pontos megnevezéssel illessük ezt a német gyártású tűzoltóautót – a Mezőföldvíz irányításával a múlt év december vége óta átlagosan hetente két alkalommal van kifejezetten erre a munkára fogva. A két-két alkalmon belül többször, akár kilenctíz-száz is megteszi a kiinduló ponttól a bonyhádi célállomásig tartó, majd visszavezető utat. A vizet nem a kútba, hanem egy tartályba engedik, innen jut el, egy szivattyú és újabb tartály alkalmazásával a lakossághoz.

– Egy forduló nem egészen egy óráig tart – számolt utána Schmieder Ádám, s ezt a az időmennyiséget megszorozzuk kilenccel-tízszel, akkor nyugtázhatjuk, hogy az ófalui önkéntes tűzoltók nem panaszkodhatnak elfoglaltság hiányra. A vizet ketten hozzák, időről-időre váltva egymást, összehangolva a napi munkát és az egyéb elfoglaltságokat. Az elnök azt is megjegyezte, hogy Kleisz Jakab kiváló koordinálásának köszönhetően minden szó szerint gördülékenyen zajlott, nem fordult elő, hogy a község lakói víz nélkül maradtak volna. Ugyancsak megemlítette Bányai Béla helybeli lakos nevét. Támogatásával – mellyel nagyvonalúan kipótolta a tűzoltó egyesület pályázaton nyert pénzét – végre sikerült lecserélni az 1963-as gyártású gépjármű hat kopott gumiköpenyét vadonatújakra.

Schmieder Ádám azt is közölte, hogy csapatának és neki, kiváltképp a víz utánpótlás biztosítása óta, gyakran van része a helybeliek elismerésében. Egy darabig még biztos el kell látni ezt a feladatot.

Mint azt kijelentette, ami rajtuk, azaz a tűzoltókon múlik, eddig is megtették és ezután is meg fogják tenni.

Bechli Erzsébet, Ófalu polgármestere a fentiekhez hozzáfűzte: a múlt év végén tájékoztatást kapott dr. Hargitai János országgyűlési képviselőtől arról, hogy a település az új kút fúrására 67 millió forint támogatásban részesült.

– Szakértők bevonásával már tavaly megkezdtek a beruházás tervezését – folytatta a polgármester. **– Elkezdtek az engedélyezési eljárást is. Az illetékesektől ígéretet kaptunk a gyors ügyintézésre, remélem, hogy belátható időn belül elkészül az új kút. Addig is, hadd fejezzem ki köszönetemet az Ófalui Német Nemzetiségi Önkéntes Közhasznú Tűzoltó Egyesületnek. A csapat segítő készségből, önzetlenségből, áldozatos munkából jelesre vizsgázott: az önkormányzat által fizetett üzemanyag vételezésen kívül minden más feladatot ellenszolgáltatás nélkül végez.**

Szépségversenyt is nyert a Magirus

Az ófalui tűzoltóautó, tekintettel arra, hogy közel hatvan esztendeje gördült le a gyártószalagról, általános feltűnést kelt a település határain túl. A Katasztrófavédelem című magazin 2019-es, július-augusztusi számában Boros Brigitta a Tolna megyében, Németkéren tartott veterán tűzoltóautók szépségversenyéről adott összefoglalást.

„A megméretésre hét önkéntes tűzoltó egyesület tíz gépjárművel nevezett. A zsűri döntése alapján a szépségversenyt az Ófalui Önkéntes Tűzoltó Egyesület 1963-as évjáratú Magirus Deutz 150-FL típusú gépjárműfecskendője nyerte. Az ófaluiak 2002-ben kapták a fecskendőt Svájcban, miután a település leégett a tájház. Egy Ófaluban nyaralóval rendelkező és szabadidejét rendszeresen ott töltő svájci nyugdíjas ajánlotta fel a helyieknek a segítségét, a felajánlásban valószínűleg közrejátszott az is, hogy a jótékony nyugdíjas jó barátságot ápol szülővárosának tűzoltóparancsnokával. Miután az ófalui egyesület újraalakult, a svájci férfi betartotta ígéretét, így került a Magirus a faluba.”

Vigyázz, kész, start! – Évindítás AEM-módra

PAKS Akik követik az Atomenergetikai Múzeum (AEM) saját hivatalos YouTube-csatornáját, láthatták a rendhagyó, szilveszteri rakétakilövést a végtelenbe és tovább. Az AEM tehát röppályára állította 2021-et, sok újdonság és természettudományos kaland van készülében.

Januárban a múzeum a tél és a jég birodalmában kalandozott a saját hivatalos YouTube-csatornáján és az MVM Paks Atomerőmű Zrt. hivatalos Facebook-oldalán is, hiszen a hideg napokat kihasználva a fagyás jelenségével ismerkedhettek meg az érdeklődők. A nem mindennapi látványt nyújtó kísérleteket bárki kipróbálhatja otthon is. Víz, lufi, műanyag üveg és persze egy kis fizika kell a mínuszok mellé, és máris kezdődhet a kísérletezés. Az pedig, hogy miképp esett piros hó az Atomenergetikai Múzeumban, kiderül az egyik videóból, ahogy az Állati jó fizika című sorozat legújabb adásából az is, hogy hogyan hűsítgetel a levegő. Aki elsőként szeretne értesülni újdonságainkról, kövessen minket, és iratkozzon fel a hivatalos YouTube-csatornánkra.

Az Európában teljesen egyedülálló Atomenergetikai Múzeum februártól már a legnagyobb közösségi médiaplatformon is megtalálható önállóan is, hiszen elindult a saját hivatalos Facebook-oldala. Kiterjesztett valóság tartalmak, emblematisz műtárgyak, érdekességek és elfeledett vagy épp eddig nem ismert történetek egész sora várja az érdeklődőket, és persze sok meglepetés

Egy szó szerint színes és látványos bemutató a létesítmény előtt
Fotó: Bodajki Ákos

és játék is a készülő új műsorok és sorozatok mellett. Aki szívesen válna a tudományos ismeretszerzés részesévé, lájkolja és kövesse a múzeum hivatalos Facebook-oldalát. A Paks FM rádióval új együttműködés készül, így a nagy sikerű 5 perc tudomány című műsor után ezúttal atomsztorikba nyerhetnek bepillantást a hallgatók. Az Atomenergetikai Múzeum hivatalos Facebook-oldalán azon-

ban találkozhatnak majd egy-egy rádióadás kapcsán érdekességekkel is, úgyhogy érdemes lesz mindegyik platformon nyitott szemmel és persze füllel járni.

Az AEM idén márciusban ünnepli kilencedik születésnapját, ezért további meglepetések vannak készülében, de addig is kalandozunk együtt a tudomány világában a végtelenbe és tovább!

Várják a fellépések örömteli pillanatait

A néptáncgyűttes viselet bemutatója Szentendrén

MÓRÁGY Joggal panaszkodnak a különböző művészeti csoportok, így a néptáncosok is arra, hogy közönség nélkül a partra vetett halat idézi léthelyzetük. Nincs ez másképpen a Mórógyi Német Nemzetiségi Néptáncgyűttes esetében sem.

– Eseményekkel teli időszakra számított mindenki tavaly év elején – kezdte Donáth Csaba, a csoport vezetője. – Am a naptárba bejegyzett huszonkét rendezvényből mindössze nyolc valósulhatott meg. Januárban még akadálytalanul lezajlott a vezetői továbbképzés, valamint februárban hasonlóképpen három vidám program. Azaz Pilisszentivánon a Hütten Gaudi, Nemesgörszönyben a Böllérfesztivál és hazai pályán, azaz Mórógyon a hagyományos sváb bál. Azután márciusban berobbant a pandémia. A veszélyhelyzet és az abból következő szigorítások miatt sorra le kellett mondani a már jó előre egyeztetett felkéréseket. Az egyik legfájóbb döntés értelmében a mórógyiak tavaly nyáron nem utazhattak el a már visszaigazolt, horvátországi nemzetközi fesztiválra sem.

– Nyár közepéig a táncpróbák is szüneteltek – folytatta a tánc csoportvezető. – Az őszi újrakezdéskor is csak a felnőttek találkozhattak egymással, elkezdve a munkát. Ez az évszak azonban némi reménnyel is kecsegtetett bennünket, úgy tűnt, hogy lassan ismét szó szerint felpöröghet a táncos élet. Ezen reményeinket erősítette, hogy augusztus végén, Szekszárdon a Dél-dunántúli Hagyományörző Szó-lótáncversenyről az együttesünket képviselő táncos pár arany minősítéssel tért haza. Mindezt tetézte, hogy szeptember első hétfőjén Szentendrén a megyénket is képviselő felnőtt táncosok bemutathat-

ták hagyományörző koreográfiáikat, valamint viseleteiket a skanzen színpadán.

Azonban a vágyott fellendülés helyett jött a járvány második, az előzőnél is kíméletlenebb menete. A mórógyiak ismét elkezdheték sorjában lemondani a már biztosnak tűnő programokat. A táncpróbákat újból szüneteltetni kellett, a tavalyi évet tekintve véglegesen.

– Minden nehézség és valóban súlyos gond ellenére az egyesület működtetésére és fejlesztésére továbbra is volt és van lehetőség – húzta alá Donáth Csaba. – Köszönhetően Mórógy Község Önkormányzata és a Mórógyi Német Nemzetiségi Önkormányzat támogatásának. Közös finanszírozták a megvalósuló programokat, illetve biztosították a működéshez szükséges alapokat. Emellett jelentős segítségnek bizonyult a Csoóri Sándor Alap 2019. évi pályázati támogatása, melyből számottevő technikai fejlesztéseket és egy év szakmai munkát valósíthatunk meg. A megpróbáltatások megerősítettek bennünket. Tervezzük az idei évet, új pályázati- és fejlesztési lehetőségek iránt tájékozódunk, készülünk az átutaztatott programok megvalósítására. És mindenekelőtt: várjuk a találkozások, táncpróbák, fellépések adta örömteli pillanatokot.

– Természetes, hogy támogatjuk azokat az egyesületeket, civil szerveződések, művészeti csoportokat, melyek elhivatottan őrzik és ápolják a német hagyományokat – tette hozzá a fentiekhez Lieszkovszky Károlyné, a Mórógyi Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke. – Néptáncosaink mindemellett nemcsak a németiség, hanem Mórógy egészségének jó hírét is öregbítik.

Glöckner Henrik, a település polgármestere így foglalta össze gondolatait:

– Meggyőződésem, hogy a több évtizede működő, hagyományainkat őrző, országos sikereket elérő tánc csoportunkat úgy az önkormányzat, mint a polgármester köteles támogatni. Ezen szándékunkban teljes az egység. Sajnálatos módon tavaly számos fellépési lehetőség elmaradt, a próbákat sem lehet megtartani, de ez nem akadályozhatja meg a működést. Hadd tegyem hozzá, hogy településünk szabadtéri színpada elsősorban és hangsúlyosan tánc csoportunk érdekében épült meg. Egyrészt a fellépések miatt, másrészt pedig azért, hogy a helybeliek – és a bárholonnan érkező vendégek is – szép környezetben, igényes körülmények közepette, évente többször is részesei legyenek a produkciók nyújtotta élménynek. Valamint részesei legyenek azoknak az egyéb rendezvényeknek, melyeken néptáncosaink is szerepelnek. Mindent összegezve, a csapat bizhat abban, hogy az önkormányzat a jövőben is hasonlóan eleget tesz kötelezettségének.

Látványos falunap várható nyáron

MŐCSÉNY A megye több kistelepülésén is hiányolják a lakók – érthető módon – a helyi vegyesboltot. Főleg mostanság, járvány idején, amikor fokozott kényelmetlenséggel járhat egy távolabbi cél megközelítése.

Mőcsényben mindenesetre ez a fajta gond ismeretlen, hiszen a községben 2018 óta működik ilyen létesítmény, méghozzá széles kínálattal. – Mőcsény akkor jár jól, ha a helybeliek mostantól itt vásárolnak – jelentette ki az üzlet átadásakor Krachun Elemér polgármester. Meglátásával nagyon sokan egyetértenek. Ezt úgy fejezik ki, hogy nap mint nap betérnek a boltba.

Magától értetődően szájmászokban, eleget téve járványveszély miatti egészségügyi előírásoknak. Krachun Elemér tapasztalatai szerint a település lakói fegyelmezetten viselik a régóta tartó, nem könnyű helyzetet, betartják a rendelkezéseket.

– Ugyanakkor mindenkinek hiányoznak azok a visszatérő, jó hangulatú rendezvények, melyek a korábbi időszakban megmozgatták Mőcsényt és erősítették a közösséget – folytatta a polgármester.

– Tavaly márciusban ehhez a sorhoz kapcsolódott az első alkalommal megtartott nőnap ünnepség. Nagy örömeinkre szolgálna, ha idén ismét megvalósulhatna ez kedves esemény, amit a hagyományteremtés szándékával indítottunk útjára. Azt is remélem, hogy májusban, Anyák Napján személyesen köszönhetem az édesanyákat. Augusztus 20-án pedig minden eddiginél látványosabb lehet a falunapunk, hiszen a Mőcsényi Nyugdíjas Egyesület kétfélmillió forintot nyert a költségek fedezésére. Terveink megvalósulásának az a feltétele, hogy megszűnjön a pandémiás időszak és az élet visszatérjen korábbi kerékvágásába.

Törőné Jánosik Anita és Váncsa Tiborné a boltban
Fotó: Salgó Ivett

Véméndről hozta a német szót

VÉMÉND A Nemzetiségek Napja (december 18.) alkalmából Nemzetiségekért 2020 díjban részesült dr. Erb Maria, magyarországi német pedagógus-kutató.

A habilitált egyetemi docens, a Magyarországi Németek Kutatóintézetének vezetője az ELTE Germanisztika Intézet német-történelem szakán végzett. 2006 óta a Magyarországi Németek Kutatóintézetének vezetője, és kidolgozója a Germanisztikai Intézet nemzetiségi képzése tanterveinek. A magyarországi németek nyelvatlaszának megalkotója, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata Közgyűlésének és Oktatási Bizottságának tagja. 2012-ben vette át a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának legmagasabb kitüntetését, a Magyarországi Németiségért Arany Disztüt. A bajai magyarországi német országos tanösvény, valamint a feked, tarjani és csolnoki német tanösvények szakmai vezetője és szakértője volt. A vele készített beszélgetésben elmondta:

„Véméndről származom, a motivációm személyes, hiszen otthonról merítem. Nagyon boldog és védett gyermekkorom volt, az édesapám és az édesanyám is rendkívüli emberek voltak, tőlük kaptam útravalót az azt a tartást, értékrendet és elvet, amelyek szerint a mai napig élem az életem. A legértékesebb örökségem az anyanyelvem, a nyelvjárásom. Szerencsémre egy háromgenerációs családban nőttem fel, nálunk állandó volt a német szó. Az apai nagyanyámtól, Resi Omatól tanultam a szólásokat, mondókat, énekeket, aki egyáltalán nem tudott magyarul. Én még a magyar nyelv ismerete nélkül kezdtem az óvodát, de manapság ez elképzelhetetlen. Ezek az értékek, normák, az identitás és a kötődés az, amire ma építeni tudok. A mai napig ez adja nekem a biztos alapot.”

Forrás: www.ldu.hu

Dr. Erb Maria – Máig meghatározó a szülőktől kapott útravaló

Önálló életre kelt az egyedinek szánt naptár

Treszner Barbara a fekedei házakat művészi módon bemutató naptárával

FEKED Mézeskalács épületek mesevilágát tárja a közönség elé Treszner Barbara. A fiatal grafikusművész Feked házait álmodta egy szép kivitelezésű, nagyméretű naptárra. Aki már járt ezen az ékszerdoboznak is beillő településen, rácsodálkozhat arra, hogy az alkotó az óhatatlan átértelmezés mellett is ihletett és hű módon adja vissza a falu lényegét.

Talán nem véletlenül. Hiszen bár Baranya megye székhelyén született, akár tiszteletbeli fekedinek is nevezhetné magát. Nagyszülei tősgyökeres fekediek, édesapja is itt töltötte gyermekkorát.

– Jómagam is gyakran megfordultam a faluban, ahol maig élnék

rokonaim – mondta Barbara. – Sőt, az utóbbi években egyre több időt töltöttem itt, férjemmel együtt. Részben azért, mert errefelé túráztunk – ilyenkor általában útba ejtjük a temetőt, ott nyugvó rokonaim miatt –, valamint azért is, mert telkünk is van a községben, melynek utcáin sétálva szebbnél szebb házakban lehet gyönyörködni.

Mindezek alapján határozta el a Coallab nevű, pécsi grafikus stúdió vezetője, hogy mondhatni „személyre szabott” ajándékot készít édesapja hatvanadik születésnapjára. Azaz, egy naptár lapjain néhány életképpel együtt megőrökíti a falu különleges lakóházait. Természetesen nem mindössze másolva a látottakat; hanem digitális technikával olyan egyedi műveket készítve, melyek érzéseket is közvetítenek és kiváltanak. Keze nyomán így jött létre az a pasztell színekben pompázó naptár, mely mintegy ráadásként a hátoldalon, egy-egy történettel, felidéli az édesapa gyermekkori emlékeit is. – A nagyméretű változatból mintegy ötven darabot nyomtattunk, tehát több példány is jutott egy-egy családtagnak – folytatta Barbara. – Édesapám adott belőle régi ismerőseinek, így például Tillmann Péternek, Feked polgármesterének. Nagymamám is ajándékozott egyet fekedei barátnőjének. Édesanyám a fodrászat asztalára tett le néhányat, valamennyi gyorsan gazdára talált. Egy véméndi hölgy ugyancsak vitt egyet haza. Így került a naptár „vissza” Fekedre, s pár héten belül már ott ülhettem a polgármesteri hivatalban egy megbeszélésen.

– Tekintettel Feked ilyen látványos és szép megjelenítésére, jó hírünk öregbitésére, nem utolsó sorban Barbara fekedei gyökereire, áttekinítettük az esetleges együttműködés területeit – fogalmazott Feked polgármestere. – Elképzelhető tehát, hogy a községünket valamilyen módon bemutató műveket az alkotótól beszerezzük, azokat árúsítjuk. Olyan közös projektről lenne szó, mely számunkra is előnyös, miután Fekedet népszerűsíti.

A naptár egyik lapja, a szeptember hónapi megtekinthető a település honlapján is. Már többen is kifejezték elismerésüket, illetve érdeklődtek telefonon Barbarától a beszerzés iránt. Az egyedinek szánt műalkotás, ahogyan az minden érték esetében megtörténik, elkezdett önálló életet élni.

Biztonságos közlekedésre is tanítják a nebulókat

BÁTASZÉK Az Országos Rendőr-főkapitányság – Országos Balesetmegelőzési Bizottság a Közlekedéstudományi Intézet közreműködésével tavaly is meghirdette a Biztonságos Óvoda programot.

A felhívásra a Bátaszéki Mikrotérségi Óvoda, Bölcsőde és Konyha is jelentkezett. Az intézmény, rátermetten élve a lehetőséggel, részese lett a kezdeményezésnek.

– Nálunk korábban is a nevelő munka részét képezte a közlekedési szabályokkal való ismerkedés – mondta Simon Csabáné intézményvezető. – Ugyanis már óvodás korban, három-hat év között is célszerű, sőt, szükséges tanítani az alapvető közlekedési szabályokat. Hogyan kell a járdán gyalogolni? Hol és milyen módon kell átkelni az úttesten? Mit jelent a piros és a zöld lámpa? Komoly szerepe van a módszertannak, hiszen a láthatósági mellény használatával, rollerek, futóbiciklik és társasjátékok segítségével szó szerint játszva lehetséges elsajátítani a biztonságos

közlekedés alapjait. A gyermekek általában óvodás korban tanulnak meg biciklizni, ez a közlekedési eszköz az egyik legjobb mozgásfejlesztő. Azonban nagyon fontos, hogy megfelelő felszereléssel, így például bukósisak, fényvisszaverő mellény használatával kerékpározzanak. Mindezek ismeretében végezhetjük el eredményesen a Biztonságos Óvoda programban részletezett feladatokat. Ezzelegyütt olyan oktatási segédletekhez és szakmai támogatáshoz jutottunk hozzá, amely még hatékonyabban segíti a gyermekeket érintő, legfontosabb közlekedésbiztonsági ismeretek átadását.

A Biztonságos Óvoda címet igazoló plakettet Simon Csabáné a közelmúltban vette át Megyeri Zsolt rendőr alezredestől, a Tolna Megyei Baleset-megelőzési Bizottság ügyvezető elnökétől. Az elismerés immár hivatalosan is tanúsítja, hogy az intézmény kiemelt figyelmet fordít a gyerekek biztonságos közlekedésre való felkészítésére.

Papp Zétény és Lassú Eszter Anna óvodások a plakettel